

1. Aprofundarea cunoștințelor despre evrei și iudaism
2. Depășirea prejudecăților inconștiente
3. Abordarea stereotipurilor și prejudecăților antisemite
4. Contestarea teoriilor conspirației
5. Predând despre antisemitism prin intermediul educației despre Holocaust
6. Abordarea negării, distorsionării și trivializării Holocaustului
7. Antisemitismul și discursul memoriei naționale
8. Gestionarea incidentelor antisemite
9. Gestionarea antisemitismului în mediul online
- 10. Antisemitismul și situația din Orientul Mijlociu**

Antisemitismul și situația din Orientul Mijlociu

Evoluțiile internaționale sunt uneori folosite ca pretext pentru a exprima antisemitismul. Un astfel de discurs a fost condamnat la nivel internațional. La Consiliul Ministerial de la Basel al OSCE, din 2014, statele participante au declarat fără ambiguitate că evoluțiile internaționale, inclusiv în ceea ce privește Orientul Mijlociu, nu justifică niciodată antisemitismul.¹ Secretarul general al Națiunilor Unite, António Guterres, a declarat în august 2017 că „a exprima [...] dorința de a distruge statul Israel este o formă inacceptabilă de antisemitism modern”.²

Profesori din regiunea OSCE și-au exprimat îngrijorarea cu privire la modul în care problemele legate de conflictul Israel-Palestina ar putea afecta eforturile lor de abordare a antisemitismului în sala de clasă. Unii se simt nepregătiți pentru a putea face față unor astfel de probleme. Indiferent de poziția luată, separarea problemelor legate de conflictul Israel-Palestina

de problema abordării antisemitismului în regiunea OSCE este rareori posibilă în practică, deoarece atât legăturile date de migrație, cât și alte legături internaționale între diverse grupuri, precum și acoperirea subiectului de către media la nivel global, înseamnă că problemele dintr-o parte a lumii nu pot fi izolate de cele din altă parte a acesteia.³

Persoanele responsabile de educație ar trebui să fie echipate cu cunoștințe despre ce este antisemitismul și informați despre unele dintre dezbaterile privind complexitatea acestui fenomen. Prezentul suport didactic își propune să ofere instrumentele necesare pentru a sprijini profesorii atunci când se confruntă cu antisemitismul legat de situația din Orientul Mijlociu. Informațiile furnizate sunt menite să ajute la prevenirea și gestionarea confuziei și neînțelegerilor atunci când acest subiect complex se abordează în sala de clasă.

---

¹ Declarația Consiliului Ministerial al OSCE nr. 8/14, „Declaration on Enhancing Efforts to Combat Anti-Semitism” („Declarația privind intensificarea eforturilor de combatere a antisemitismului”), Basel, 5 decembrie 2014, <<http://www.osce.org/cio/130556?download=true>>.

² Secretarul general al Națiunilor Unite, Remarcile Secretarului general în fața presei împreună cu prim-ministrul Israelului, Benjamin Netanyahu, 28 august 2017, <<https://www.un.org/sg/en/content/sg/press-encounter/2017-08-28/secretary-general%E2%80%99s-remarks-media-prime-minister-benjamin>>.

³ Paul Weller and Ihsan Foster, “Report on Classroom Challenges for Teaching About and Addressing Anti-Semitism in the OSCE Region”, University of Derby, 17 May 2019, p. 40-41, <<https://derby.openrepository.com/handle/10545/623753>>. Această cercetare a fost pregătită ca răspuns la o solicitare din partea Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) și finanțată de către acesta. Cercetarea a fost realizată în perioada 2016-2018.

Informații generale

În ultimii ani, indivizi, grupuri sau proprietăți care sunt percepute a fi evreiești sau sunt asociate cu comunitatea evreiască au fost uneori reinterpretate ca simboluri ale statului Israel și ale politicilor sale. Această reinterpretare a dus la transformarea lor în ținte ale unor atacuri și/sau discriminări, adesea de natură antisemită. Este mai probabil ca astfel de incidente să apară atunci când tensiunile cresc în regiune. Evreii se pot cenzura la școală, la locul de muncă, online sau în contexte sociale și, astfel, nu își pot folosi dreptul la libertatea de exprimare, în special dacă își arată empatia sau sprijinul pentru Israel.

Există discuții în desfășurare care se întrebă dacă atitudinile negative față de evrei de astăzi reflectă un „nou antisemitism” sau dacă aceste atitudini sunt aceleași prejudecăți într-o formă nouă. Antisemitismul nou sau contemporan poate include manifestări de antisemitism

în contextul discuțiilor referitoare la situația din Orientul Mijlociu sau forme de antisemitism apărute după Holocaust, precum negarea și distorsionarea Holocaustului.

Criticarea Israelului, similară cu cea îndreptată împotriva oricărei alte țări nu poate fi considerată antisemitism.⁴ Cu toate acestea, este important ca profesorii să înțeleagă că uneori critica la adresa Israelului poate fi bazată pe presupuneri și credințe antisemite care sunt pur și simplu aplicate sionismului, Israelului și conflictului israeliano-palestinian. Acest lucru devine evident atunci când asemenea acte sunt însoțite de lozinci antisemite, insulte și, uneori, intimidare fizică. Să faci o persoană, sau evreii în mod colectiv, responsabili pentru situația din Orientul Mijlociu sau să excluzi persoane doar pe baza identității lor evreiești reprezintă un act de antisemitism. Propaganda antisemită vehiculată în mediul online este

o sursă cheie pentru aceste manifestări de antisemitism.

În unele cercuri, negaționiștii Holocaustului susțin că înșelăciunea evreiască cu privire la Holocaust susține sprijinul occidental pentru statul Israel.⁵ Aceste afirmații pot fi însoțite de teme antisemite clasice, cum ar fi acuzațiile de lăcomie, acapararea de putere, înșelăciune și criminalitate.

Atât online, cât și în lumea reală, perspectivele anti-israeliene sunt uneori îmbinate cu vechi stereotipuri anti-evreiești, care pot fi foarte dăunătoare. Mitul unei conspirații mondiale evreiești are ecouri în aprecieri contemporane despre presupusa suprareprezentare a poporului evreu în diferite sectoare sociale și economice sau influența evreiască asupra instituțiilor. Acest lucru poate fi văzut și în acuzațiile conform cărora poporul evreu ar fi responsabil pentru aproape fiecare război sau catastrofă, cum ar

---

⁴ Definiția de lucru a antisemitismului adoptată de Alianța Internațională pentru Comemorarea Holocaustului (IHRA) în 2016, <<https://www.holocaustremembrance.com/working-definition-antisemitism>>.

⁵ *Addressing Anti-Semitism: Why and How? A Guide for Educators* (Warsaw and Jerusalem: ODIHR and Yad Vashem, 2007), <<http://www.osce.org/odihr/29890?download=true>>, p. 25.

---

fi războaiele din Golful Persic sau ascensiunea grupurilor extremiste violente în Orientul Mijlociu. În ultimii ani, internetul a oferit teoriilor conspirației, inclusiv teorii conspirației cu caracter antisemit, o audiență sporită și o poleială de legitimitate.

Pentru a răspunde eficient tropilor, stereotipurilor și concepțiilor greșite cu caracter antisemit, este necesar să putem identifica diferitele lor forme și să înțelegem cum s-au dezvoltat aceste neadevăruri de-a lungul timpului. Mai jos sunt câteva dintre cele mai persistente mituri, tropi și meme despre evrei, care sunt menite să fie mai degrabă ilustrative decât exhaustive.⁶

Ucideri rituale

De sute de ani evreii au fost acuzați în mod fals că au ucis neevrei în scopuri rituale și s-a pretins că sunt de partea diavolului. În Europa medievală, începând cu secolul al XII-lea, aceste idei au fost adesea însoțite de acuzații că evreii au folosit

sângele victimelor pentru a coace *mața* (azima sau pâinea nedospită) pentru sărbătoarea evreiască de Pesah (Paștele evreiesc). Din punct de vedere istoric, aceste acuzații false au fost frecvent urmate de revolte antisemite și omoruri în masă. Eco-uri ale acestei acuze de omor ritual pot fi auzite până în zilele noastre.

Demonizarea

Începând încă din secolul al IV-lea, unele figuri influente din teologia creștină au asociat evreii cu diavolul sau cu elemente demonice. În timpul unor perioade ale Evului Mediu, evreii erau văzuți drept copii ai Diavolului, înfățișați cu coarne și ochi bombați și asociați cu atribute satanice, cum ar fi puterea imensă și gândire vicleană. În lumea contemporană, aceste imagini sunt reînviată în reprezentări ale evreilor, individuale sau colective, purtând caracteristici răuvoitoare. Acest lucru poate fi văzut, de exemplu, în caricaturile unor personalități publice evreiești descrise ca diavoli sau demoni.

Loialitate națională dublă sau lipsă de loialitate națională

Evreii sunt adesea vizați de susțineri conform cărora aceștia conspiră pentru a modela politicile publice în sprijinul intereselor evreiești sau că patriotismul lor este mai mic decât cel al altor cetățeni. Acest lucru se manifestă uneori sub forma afirmațiilor potrivit cărora evreii, fie în mod colectiv fie individual, nu sunt loiali țărilor lor de origine. Pentru a fi acceptați drept compatrioți la nivel național, evreilor li se cere uneori să-și dezavueze legătura cu Israelul, în ciuda faptului că Israelul formează adesea o parte centrală a identității evreiești. Acest mit poate apărea și în afirmațiile conform cărora evreii nu participă proporțional cu numărul lor în serviciul militar sau în alte sfere ale vieții publice în statele democratice.

Mass-media

Acuzațiile privind controlul evreiesc asupra presei au fost întâlnite cel puțin de la începutul secolului

---

⁶ Paragrafele precedente și exemplele de mituri și stereotipuri sunt preluate din lucrarea "Addressing Anti-Semitism through Education", pp. 80-83. Această publicație UNESCO-OSCE/ODIHR este disponibilă în mai multe limbi la: <<https://www.osce.org/odihr/383089>>.

---

al XIX-lea și au fost repetate în *"Protocoalele Înțelepților Sionului"*.⁷ În secolele XX și XXI, existența unor indivizi de origine evreiască, presupusă sau reală, care ar fi putut avea influență personală ca urmare a poziției pe care o dețin într-un anumit canal de presă a fost generalizată în susțineri de „control evreiesc” asupra întregii industrii media. Unele grupuri vorbesc despre „controlul sionist” al presei. Se afirmă că acești indivizi, de-a lungul timpului acționează împreună într-o manieră conspirativă pentru a lua decizii, dar se ignoră faptul că mulți alți indivizi, care pot fi similari într-un anumit fel, sunt, de asemenea, angajați în industria media și că varietatea, vastitatea și dezvoltarea constantă face imposibilă controlul ei în acest fel.

Dominația mondială

Punctul culminant al mitului evreilor conspiratori este ideea că aceștia complotază să stăpânească lumea

pentru propriul câștig. *"Protocoalele Înțelepților Sionului"*, care până în prezent rămâne o scriere populară și este re-editată în zeci de limbi din întreaga lume, reprezintă poate cel mai clar și mai cunoscut exemplu al acestei teorii. În prezent, meme-ul „The Goyim Know”(Goyim au aflat) este folosit pe rețelele de socializare pentru a perpetua acest mit, la fel ca meme și articole despre oameni șopârle, Illuminati și Noua Ordine Mondială.

Este de remarcat faptul că numărul de incidente antisemite reclamate din unele state participante la OSCE a crescut în perioadele de tensiune ridicată în conflictul israeliano-palestinian.⁸ Acest lucru arată importanța înțelegerii faptului că poporul evreu în ansamblu și iudaismul sunt separate de acțiunile Israelului și de conflictele din Orientul Mijlociu. Atunci când această distincție nu este clară, furia față de situația actuală din Israel sau Palestina riscă

să se transforme în antisemitism sau prejudecăți împotriva indivizilor evrei sau a poporului evreu în general. Evreii și musulmanii din regiunea OSCE au dreptul să le fie respectate drepturile omului și să-și trăiască viața în demnitate și fără frică, discriminare sau hărțuire, indiferent de politica sau comportamentul guvernelor respective din Orientul Mijlociu. În plus, tragerea evreilor la răspundere în mod colectiv pentru acțiunile guvernului Israelului este inacceptabilă și, de asemenea, reprezintă o formă de antisemitism.

Identificarea incidentelor ofensatoare de antisemitism și distingerea lor clară de criticarea guvernului Israelului sau politicile acestuia reprezintă o provocare pentru toți profesorii. Profesorilor le-ar putea fi util să se raporteze la definițiile disponibile atunci când răspund la situațiile de antisemitism și alte forme de prejudecată.

---

⁷ *"Protocoalele Înțelepților Sionului"* este un text antisemit fals, care pretinde să descrie un plan evreiesc de dominație globală. A fost publicat pentru prima dată în Rusia în 1903 și expus ca un plagiat grosolan în 1921. A fost tradus în mai multe limbi și diseminat la nivel internațional încă de la începutul secolului al XX-lea.

⁸ De exemplu: Jonathan Boyd and L. Daniel Staetsky, "Could it happen here? What existing data tell us about contemporary antisemitism in the UK", Institute for Jewish Policy Research, May 2015, p. 7, <https://www.jpr.org.uk/documents/JPR.2015.Policy_Debate_-_Contemporary_Antisemitism.pdf> și "Fragile Mitte- Feindselige Zustände: Rechtsextreme Einstellungen in Deutschland 2014", Friedrich Erbert Stiftung, 2014, p. 9, <<http://dietz-verlag.de/downloads/leseproben/0458.pdf>>.

Iată câteva întrebări pentru a decide dacă critica la adresa Israelului depășește limita și se transformă în antisemitism:

- Toți evreii sunt considerați responsabili pentru acțiunile Israelului?
- Sunt folosite simboluri, imagini, stereotipuri sau teorii antisemite tradiționale?
- Este Israelul învinuit pentru problemele lumii?
- Este Israelul comparat cu naștii, liderii săi cu Hitler sau acțiunile Israelului cu Holocaustul?
- Se fac acuzații absurde și inventate împotriva Israelului și/sau a evreilor, de exemplu, sub forma unor teorii ale conspirației?
- Sunt evreii și/sau Israelul învinuiți pentru Holocaust sau pentru perpetuarea antisemitismului?
- Sunt evreii ca indivizi, sau instituții evreiești atacate verbal sau

„Antisemitismul este o anumită percepție referitoare la evrei, care poate fi exprimată ca fiind ură împotriva evreilor. Manifestările retorice și fizice ale antisemitismului sunt îndreptate împotriva evreilor sau neevreilor și/sau proprietăților acestora, împotriva instituțiilor comunităților evreiești și lăcașurilor lor de cult.”

Definiția de lucru a antisemitismului adoptată de Alianța Internațională pentru Comemorarea Holocaustului (IHRA) în 2016, <<https://www.holocaustremembrance.com/working-definition-antisemitism>>.

fizic pentru că sunt evreiești, astfel de manifestare fiind un mijloc de a protesta împotriva Israelului?

În contextul discuțiilor privind evoluțiile internaționale, inclusiv cele din Orientul Mijlociu, este important să reamintim că statele participante la OSCE au reafirmat, în numeroase ocazii, dreptul la întrunire pașnică și că libertatea de exprimare este un drept fundamental al omului și o componentă de baza a unei societăți democratice.

Deschiderea unei discuții despre situația din Orientul Mijlociu

necesită ca un profesor să aibă cunoștințe substanțiale despre istoria regiunii, diferitele narațiuni în circulație, precum și dreptul internațional umanitar și dreptul internațional al drepturilor omului aplicabile. Examinați posibilitatea invitării unui specialist cu această pregătire pentru a discuta cu elevii dumneavoastră situația din Palestina și alte conflicte din Orientul Mijlociu.

Ce este sionismul?

Sion este un nume ebraic antic pentru Ierusalim, care reprezintă legătura istorică și religioasă a poporului evreu cu țara Israelului. Dorința de a se întoarce în țara lui Israel a fost o temă recurentă în rugăciunile evreiești de-a lungul secolelor. Sionismul ca manifestare politică a apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea în mare parte ca un răspuns la ascensiunea altor naționalisme și antisemitismului în Europa, cum ar fi pogromurile antievreiești din Imperiul Țarist sau afacerea Dreyfus din Franța.* Scopul sionismului politic a fost să înființeze un stat evreiesc în care evreii să-și poată exprima liber cultura și religia – aceasta fiind considerată singura modalitate de a asigura supraviețuirea evreilor în fața amenințărilor tot mai mari, în ciuda faptului că evreii au câștigat drepturi depline în unele țări europene.

De la înființarea Israelului în 1948, sionismul politic a fost exprimat în primul rând prin sprijinul continuu pentru autodeterminarea evreiască, menținerea Israelului ca un refugiu sigur pentru evreii din întreaga lume și promovarea unei identități culturale evreiești comune. Cu timpul, termenul „sionism” a căpătat mai multe sensuri, contribuind la confuzia contemporană. Criticii sionismului l-au numit o ideologie colonială sau rasistă, responsabilă pentru criza refugiaților palestinieni care se perpetuează

de când a fost creat statul Israel și pentru apariția noilor așezări evreiești în teritoriile ocupate. Concret vorbind, antisionismul înseamnă opoziție față de ideea de autodeterminare evreiască și față de dreptul la o patrie pentru evreii din statul Israel. Termenul „antisionist” este acum folosit uneori cu înțelesul de „pro-palestinian”.

Este important să recunoaștem că a susține drepturile palestinienilor nu este antisionist sau antisemit. În întreaga lume există probleme legate de inegalitate, rasism, drepturile minorităților și refugiați. Israelului ar trebui să i se solicite să respecte legile și standardele internaționale, la fel cum ar trebui să li se solicite tuturor celorlalte state.

* Afacerea Dreyfus (1894-1906) se referă la un scandal politic în care căpitanul din armata franceză Alfred Dreyfus, de origine evreiască, a fost condamnat în mod fals pentru spionaj pentru guvernul german. Cazul, care a atras atenția internațională, a zguduit Republica Franceză până la punctul în care au izbucnit revolte antisemite în peste 20 de orașe franceze. Pentru mai multe informații, a se vedea: Elizabeth Nix, „What was the Dreyfus affair?”, History.com, 14 ianuarie 2015, <<https://www.history.com/news/what-was-the-dreyfus-affair>>.

Pentru o comparație alăturată a narațiunilor istorice israeliene și palestinieni, a se vedea broșura „Learning from each other’s historical narrative: Palestinians and Israelis” de la Institutul de Cercetare a Păcii din Orientul Mijlociu: <<http://vispo.com/PRIME/narative.pdf>>.

Strategii folosite în sala de clasă pentru instruirea elevilor în problematica antisemitismului, inclusiv în contextul discuțiilor care se referă la situația din Orientul Mijlociu

Următoarea secțiune oferă câteva instrumente pedagogice pentru a sprijini profesorii în eforturile lor de a aborda acest subiect complex. Cursurile care fac trimitere la situații politice, inclusiv din Orientul Mijlociu, pot provoca discuții dificile. Este posibil ca astfel de discuții să nu fie abstracte pentru unii sau chiar mulți elevi dintr-o anumită clasă. În acest context, este util să ținem cont de câteva principii:⁹

- Abordarea prejudecăților ce vizează grupuri - profesorii pot explica că indivizii ar trebui să fie trași la răspundere pentru propriile lor acțiuni, dar responsabilizarea indivizilor pentru acțiunile presupuse ale unui grup de persoane cu care pot împărtăși o caracteristică (cum ar fi religia) este o formă de prejudecată;
- Încurajați elevii să ia în considerare puncte de vedere diferite

- profesorii pot crea activități care le permit elevilor să vadă o multitudine de opinii despre o anumită situație sau conflict. Acest lucru le va permite elevilor să privească evenimentele din diferite puncte de vedere și deopotrivă să le încadreze într-o imagine mai amplă a unei situații politice înainte de a-și forma propriile opinii;

- Explorați complexitatea - în timp ce trec în revistă diferite perspective și narațiuni printr-o explorare aprofundată a istoriei, profesorii pot cere elevilor să identifice diverse aspecte ale unei situații actuale, nu doar cele politice, și să le enumere pe tablă;
- Identificați abordările nedemocratice sau care sunt bazate pe prejudecăți - profesorii pot îndruma elevii să se uite la anumite site-uri de socializare, în

echipe de câte doi sau în grupuri și să răspundă la întrebări pentru a compara discursul privind situația din Orientul Mijlociu și pentru a identifica stereotipuri antisemite sau de altă natură atunci când sunt prezente; și

- Contrabalansați imaginile deformate - profesorii pot contrabalansa imaginile bazate pe prejudecată sau distorsionate și pot ghida elevii să analizeze sursele media și să cântărească dovezile validității conținutului lor. Profesorii pot cere elevilor să aleagă două surse media diferite și să compare modul în care aceste surse aleg să reprezinte situația din Orientul Mijlociu.

Pe măsură ce elevii folosesc abilitățile de gândire critică, ei vor dobândi o înțelegere mai profundă a complexității antisemitismului sau a altor forme de prejudecăți

---

⁹ Aceste exemple sunt extrase din *Addressing Anti-Semitism: Why and How? A Guide for Educators*, op. cit., note 5.

îndreptate împotriva unui grup și a importanței abordării acestora dintr-o perspectivă bazată pe drepturile omului. Examinați posibilitatea stabilirii unor „reguli de implicare” pentru a iniția discuția la clasă. Pentru îndrumări cu privire la modul de stabilire a unor astfel de reguli, puteți consulta suportul didactic ODIHR nr. 5, „Predând despre antisemitism prin intermediul educației despre Holocaust”.

Resursele educaționale anti-bullying ar putea fi un instrument adecvat pentru abordarea problemelor legate de hărțuire în școală. Acest proces este cel mai bine implementat ca un proiect la nivelul întregii școli, deoarece problemele de comportament pot apărea ca parte a unei culturi școlare mai largi. Acest lucru poate fi combinat cu educația anti-prejuducății care abordează antisemitismul, precum și alte forme de rasism și excludere, cum ar fi discriminarea bazată pe gen.

Activitate

- Elevii identifică exemple de intoleranță din zilele noastre față de evrei și alte grupuri care se confruntă cu prejudecată și analizează contextul istoric al prejudecății și asemănările și diferențele dintre acestea.
- Elevii analizează modul în care evreii sunt reprezentați de diferite surse media și identifică dacă evreii sunt recunoscuți ca membri de zi cu zi ai societății umane, sunt prezentați prin stereotipuri antisemite sau apar numai în anumite contexte care transmit viziuni simpliste sau limitate ale experienței evreiești de-a lungul istoriei (de exemplu, ca actori în conflictele din Orientul Mijlociu).
- Elevii sunt capabili să recunoască când sunt folosite adaptări moderne ale tropilor antisemiți consacrați în discuțiile publice despre Israel și israelieni.

Ce facem dacă...? ...un elev sau un profesor este hărțuit cu insulte anti-Israel pentru că este evreu?

Primul lucru de făcut în asemenea situație este să protejați victima de alte hărțuiri sau agresiuni. Dacă asistați la incident, separați imediat pe cei implicați și nu încercați să mediați la fața locului. Dacă a existat vătămare corporală, solicitați asistență medicală. Dacă a avut loc un atac fizic sau o amenințare cu violența, urmați procedurile oficiale ale școlii, ceea ce poate duce la chemarea poliției.

Spuneți-i victimei că știți ce se întâmplă și că poate avea încredere că o veți ajuta. Dacă a fost hărțuit un/o elev/ă, ar trebui informați părinții acestuia/eia. Urmăriți procedurile școlii privind răspunsul adecvat la intimidare și hărțuire.

Dacă procedurile școlii dumneavoastră nu vă permit să abordați acest incident într-un mod corespunzător, atunci luați în considerare discutarea cu conducerea școlii despre această lacună sau lipsă de claritate a procedurilor.

Odată ce incidentul respectiv a fost tratat în mod corespunzător, este necesar să se ia în considerare și alte măsuri preventive care pot fi luate pentru a aborda orice factori ce au stat la baza incidentului. Va fi util să înțelegeți ce a declanșat incidentul, precum și factorii de fond, pentru a determina cel mai bun curs de acțiune atât pe termen scurt, cât și lung.

Poate fi nevoie, de exemplu, de a extinde cunoașterea generală despre poporul evreu sau iudaism, de a clarifica și de a distinge în mod explicit între acțiunile unui guvern,

Activitate

Folosiți exemple pozitive de prietenii personale între indivizi din părți opuse în conflictul israeliano-palestinian. De exemplu, vezi Capitolul 6 (Amal și Odelia) din *Teaching Materials to Combat Anti-Semitism - Part 2: Anti-Semitism: a never-ending struggle?*, publicat de ODIHR și Anne Frank House, disponibil aici: <https://www.osce.org/odihr/24568?download=true>.

actual sau anterior, și diversitatea unui grup de oameni care pot (sau nu) împărtăși unele dintre elemente religioase sau culturale ale identității (a se vedea suportul didactic ODIHR nr. 1, „Aprofundarea cunoștințelor despre evrei și iudaism”). De asemenea, ar putea fi util să consultați suportul didactic ODIHR nr. 8, „Gestionarea incidentelor antisemite” pentru îndrumări cu privire la descoperirea a ceea ce se află în spatele disponibilității unui făptuitor de a comite astfel de acte.

Va fi important să vă asigurați, prin acțiunile dvs. ulterioare, că elevii înțeleg că este perfect legitimă criticarea *politicilor guvernului statului Israel*, la fel cum este legitim să criticați politicile oricărui alt stat. Dar că, să faci o persoană, sau evreii în mod colectiv, responsabili pentru situația din Orientul Mijlociu sau să excluzi persoane doar pe baza identității lor evreiești reprezintă un act de antisemitism și nu este acceptabil.

...un elev acuză „evreii” sau Israelul că au comis crime similare cu cele ale naziștilor?

Furia elevilor față de nedreptatea și suferința din întreaga lume poate fi uneori exteriorizată printr-o manifestare de empatie față de un grup de oameni care suferă. Furia este o reacție normală la nedreptate, dar devine problematică sau periculoasă atunci când vina pentru nedreptate este atribuită poporului evreu în ansamblu sau este folosită pentru a justifica sau minimaliza impactul antisemitismului contemporan sau istoric. Acest incident poate indica, de asemenea, ca și în cazul de mai sus, necesitatea, de exemplu, de a extinde cunoașterea generală a diversității poporului evreu și de a clarifica și distinge în mod explicit între acțiunile unui guvern actual sau anterior și ale unui grup de persoane care pot (sau nu) împărtăși unele elemente de identitate religioasă sau culturală.

Este important să prețuim empatia elevilor, să recunoaștem suferința și să arătăm că avem de-a face cu o problemă complexă. Fără a minimaliza luptele oricărui alt popor sau grup, este la fel de important să transmitem că Holocaustul este un eveniment fără egal în istorie din motive multiple.¹⁰ O încercare de a minimaliza faptul că evreii au fost victimele vizate de acest genocid se încadrează în categoria distorsionării sau trivializării Holocaustului. Suferința unui grup nu este anulată de cea a altuia.

Atrageți atenția asupra diferenței dintre omor, atrocități în masă și genocid. Înțelegerea definiției și originii termenului „genocid” este crucială. Termenul a fost inventat în 1943 de avocatul evreu polonez, Raphael Lemkin, care a combinat cuvântul grecesc „genos” (neam, rasă sau trib) cu cuvântul latin „caedere” (a ucide). Eforturile lui Lemkin au deschis calea către adoptarea Convenției ONU privind genocidul în decembrie 1948, care a intrat în vigoare în ianuarie 1951. În Convenție, genocid înseamnă

¹⁰ Pentru mai multe informații despre aceasta, a se vedea suportul didactic ODIHR nr. 6 „Abordarea negării, distorsionării și trivializării Holocaustului.”

Pentru mai multe informații despre genocidele trecute și prezente și despre cele zece etape ale genocidului în scopul analizei situației, vizitați Genocide Watch: <<https://www.genocidewatch.com/tenstages>>.

oricare dintre următoarele acte comise cu intenția de a distruge, total sau numai în parte, un grup național, etnic, rasial sau religios:

- Uciderea membrilor unui grup;
- Atingerea gravă a integrității fizice sau mentale a membrilor unui grup;
- Supunerea intenționată a grupului la condiții de existență care antrenează distrugerea fizică a acestuia totală sau parțială;
- Impunerea de măsuri care vizează scăderea natalității în cadrul grupului; și
- Transferarea forțată a copiilor grupului într-un alt grup.¹¹

Tribunalul Penal Internațional pentru Rwanda (ICTR) a condamnat o serie de persoane pentru genocidul care a avut loc în 1994. Masacrul din 1995 de la Srebrenica în Bosnia și Herțegovina a fost considerat genocid de către Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (ICTY).

...un elev spune că Israelul ar trebui să fie șters de pe hartă?

Această frază a fost atribuită unor diferiți lideri din Orientul Mijlociu în varii momente ale istoriei. Expresia a ajuns în titlurile ziarelor din întreaga lume în 2005, deși experții au observat că remarcile în cauză nu au fost traduse cu acuratețe din limba originală.¹² Alte forme de antisemitism contemporan pun la îndoială legitimitatea statului Israel, ceea ce, pentru mulți evrei, amenință și dreptul lor la autodeterminare.

Această afirmație poate să dezvăluie un antisemitism mai extrem sau poate să fi fost spusă ca o provocare în clasă, pentru a atrage atenția. De asemenea, poate indica un interes pentru politica internațională legată de situația din Orientul Mijlociu și de acoperirea acesteia în mass-media. Răspunsul la aceasta ar trebui să fie modelat de motivația și influențele care stau în spatele afirmației. Ar putea fi util să explorați mai profund declarația, având grijă în același timp să nu oferiți opiniilor extremiste o voce

credibilă în sala de clasă. Răspunsurile vă vor ajuta să determinați cât de adânc înrădăcinată este credința acestei persoane într-o anumită ideologie, agendă politică sau prejudecată. Odată ce aveți mai multă claritate cu privire la cauzele care stau la baza acestei afirmații, va fi mai ușor să decideți cum ar fi bine să procedați mai departe.

Propaganda antisemită vehiculată online este o sursă cheie pentru aceste manifestări de antisemitism. Încercați să aveți o conversație privată cu acest elev/ă pentru a înțelege mai bine ce stă la baza convingerilor sale și cu ce surse ar putea interacționa el/ea. În anumite țări OSCE poate fi necesar ca elevii să fie informați că unele forme de discurs instigator la ură sunt pasibile de pedeapsă penală.

De asemenea, puteți decide că este cel mai potrivit să nu oferiți elevului/elevei ocazia de a-și elabora opiniile în sala de clasă. Dar este important să anunțați clasa că astfel de declarații, care în esență îndeamnă la violență sau război, nu vor fi tolerate. Această declarație

¹¹ Convenția Națiunilor Unite pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid, articolul II (9 decembrie 1948), <<https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%2078/volume-78-i-1021-english.pdf>>.

¹² Pentru mai multe informații, a se vedea Jonathan Steele (2006), „Lost in translation”, The Guardian, Londra, Regatul Unit, 14 iunie 2006, <<https://www.theguardian.com/commentisfree/2006/jun/14/post155>>.

Pentru mai multe informații, a se vedea suportul didactic ODIHR nr. 9 „Gestionarea antisemitismului în mediul online”.

și reacția altor elevi la ea pot fi un indiciu că este necesară o tratare sistematică și treptată pentru a aborda antisemitismul în clasă.

Profesorii ar trebui să îndrume elevii să-și dezvolte competențe elementare de cunoaștere media și verificarea informațiilor care să le permită să identifice și să respingă reprezentările antisemite, afirmațiile extremiste și teoriile conspirației sau îndemnul la respingerea valorilor democratice. Este important ca elevii să fie capabili să identifice aceste elemente ca atare, chiar și pe un fundal de imagini emoționale sau referire la suferință. Educația media și informațională ajută la dezvoltarea abilităților de gândire critică ale elevilor și a rezilienței față de atracția către explicații simpliste. Explorați împreună cu colegii cum poate școala dumneavoastră să facă următoarele:

- Îndrumarea elevilor pentru a dezvolta seturile de abilități necesare pentru a cântări dovezi și a discerne în ce informații se poate avea încredere pe baza unei cercetări verificabile sau a unei logici obiective; și

Activitate

Prezentați elevilor dumneavoastră sistemul Națiunilor Unite, explicându-le că acesta a fost stabilit ca o modalitate de a menține pacea și securitatea internațională, inclusiv prin suprimarea actelor de agresiune și soluționarea disputelor internaționale prin mijloace pașnice, ca răspuns la distrugerea în masă și la pierderea imensă de vieți omenești în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

În prezent, este un principiu de bază al dreptului internațional că statele nu pot folosi forța împotriva „integrității teritoriale sau independenței politice” a altui stat. Cele 193 de state membre ale ONU au fost de acord cu acest principiu și au fost de acord să găsească soluții pașnice la dezacordurile lor.*

*A se vedea articolul 2 alineatele (3) și (4) din capitolul I din Carta Națiunilor Unite din 1945, la: <<https://www.un.org/en/about-us/un-charter>>; și Capitolul IV (Integritatea teritorială a statelor) din Actul final de la Helsinki din 1975, pe care toate statele participante la OSCE s-au angajat să-l respecte, <<https://www.osce.org/helsinki-final-act?download=true>>.

- Determinarea și evaluarea utilizării în siguranță a internetului de către elevi pentru a înțelege deficitul de abilități și cunoștințe și a lucra în mod țintit cu aceste deficite.

Resurse și materiale pentru lecturi suplimentare

Pentru o listă de resurse despre diferitele ramuri ale sionismului, istoria și dezvoltarea lor, a se vedea Derek Penslar, *Zionism from Its Inception to 1948*, Oxford Bibliographies,

<https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199840731/obo-9780199840731-0006.xml>.

Pentru o bibliografie cuprinzătoare a surselor de informații de bază, consultați Ghidul de cercetare al Bibliotecii Yale privind politica din Orientul Mijlociu:

<https://www.library.yale.edu/neareast/politics1.html>.

Pentru informații despre evrei și sionism, consultați site-ul web al Anne Frank House - Topics:

<https://www.annefrank.org/en/topics/antisemitism/are-all-jews-zionists/>.

Pentru exemple pozitive de prietenii personale între persoane din părți opuse în conflictul israeliano-palestinian, a se vedea capitolul 6 (Amal și Odelia) din *Teaching Materials to Combat Anti-Semitism*, „Part 2: Anti-Semitism: a never-ending struggle?”, publicat de ODIHR și de Anne Frank House:

<https://www.osce.org/odihr/24568?download=true>.

Următoarele resurse oferă sprijin pentru abordarea subiectului conflictului din Orientul Mijlociu în sala de clasă:

“Living with Controversy - Teaching Controversial Issues Through Education for Democratic Citizenship and Human Rights”, Council of Europe,

[https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/-/living-with-controversy-teaching-controversial-issues-through-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-edc-hre-2016->](https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/-/living-with-controversy-teaching-controversial-issues-through-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-edc-hre-2016-).

Pentru o comparație a narațiunilor israeliene și palestinienilor, a se vedea: „Learning Each Other’s Historical Narratives: Palestinians and Israelis”, Peace Research Institute in the Middle East:

<http://vispo.com/PRIME/leohn1.pdf>.

Pentru materiale despre genocide și etapele acestora, consultați „The Ten Stages of Genocide”, Genocide Watch:

<https://www.genocidewatch.com/tenstages>.

Pentru planuri de lecții disponibile în mai multe limbi, consultați site-ul web al Serviciului Public American de Radiodifuziune PBS:

- Despre dilema protejării libertății de exprimare (specific Statelor Unite):
<<http://www.pbs.org/newshour/extra/lessons-plans/the-dilemma-of-protecting-free-speech/>>;
- Despre modalități de a face diferența fiind în mijlocul conflictului israeliano-palestinian:
<<https://www.pbs.org/wnet/wideangle/for-educators/making-a-difference-in-the-midst-of-the-israeli-palestinian-conflict-lesson-overview/6004/>>; și
- Despre Summitul pentru pace israeliano-palestinian:
<<http://www.pbs.org/wgbh/globalconnections/mideast/educators/nations/lesson3.html>>.

Pentru mai multe îndrumări privind abordarea manifestărilor de antisemitism în mediile educaționale, a se vedea capitolul cinci din lucrarea: *Addressing Anti-Semitism Through Education: Guidelines for Policymakers* (Warsaw: ODIHR and UNESCO, 2018), <<https://www.osce.org/odihr/383089>>.

